

УДК 336.148

DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473-2019-4-61-69>

В. В. Пацкан, здобувач кафедри адміністративного, фінансового, інформаційного права
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЯК ВИЩОГО ОРГАНУ АУДИТУ УКРАЇНИ

Стаття присвячена основам адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищої аудиторської установи України. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про Рахункову палату» повноваження, надані Рахунковій палаті Конституцією України, здійснюються шляхом проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших заходів контролю.

У процесі практичної діяльності Рахункова палата, її члени та посадові особи при здійсненні повноважень застосовують у своїй роботі різні правові принципи. З цих принципів важливим є принцип публічності в роботі Рахункової палати. Основними принципами діяльності Рахункової палати як вищої аудиторської установи України є такі: законність, незалежність, об'єктивність, неупередженість та прозорість.

Принципи адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищої аудиторської установи України – це порядок формування Рахункової палати, принципи діяльності Рахункової палати, повноваження Рахункової палати, нормативні основи діяльності Рахункової палати, права та обов'язки членів та посадових осіб Рахункової палати, відносини з іншими органами державної влади, міжнародна співпраця Рахункової палати, порядок здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Поняття «Адміністративно-правовий статус Рахункової палати як вищої аудиторської установи України» можна визначити як систему норм та принципів права, що визначають порядок формування Рахункової палати, права та обов'язки членів та посадових осіб Рахункової палати, відносини з іншими органами державної влади, міжнародну співпрацю Рахункової палати, порядок здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Визначено, що об'єктами контролю Рахункової палати є державні органи, органи місцевого самоврядування, інші бюджетні установи, у тому числі закордонні дипломатичні установи України, суб'єкти господарювання, громадські чи інші організації, фонди загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, Національний банк України й інші фінансові установи.

Ключові слова: Рахункова палата, вищий орган аудиту, державна влада, аудит, адміністративно-правовий статус, адміністративна реформа.

V. V. Patskan. Bases of administrative and legal status of the Accounting Chamber as a supreme audit institution of Ukraine

The article is devoted to the bases of administrative and legal status of the Accounting Chamber as a supreme audit institution of Ukraine. According to Art. 4 of the Law of Ukraine "On the Accounting Chamber" powers conferred on the Accounting Chamber by the Constitution of Ukraine are exercised through the implementation of measures of state external financial control (audit). The State External Financial Control (audit) is provided by the Accounting Chamber through financial audit, performance audit, expertise, analysis and other control measures.

In the process of practical activity the Accounting Chamber, its members and officials in the realization of their powers, apply different legal principles in their work. Of these principles, the principle of publicity in the work of the Accounting Chamber is essential. The basic principles of the Accounting Chamber's activities

© **В. В. Пацкан, 2019**

as the supreme audit institution of Ukraine are the following principles: legality, independence, objectivity, impartiality, transparency and impartiality.

The principles of the Accounting Chamber's administrative and legal status as the supreme audit institution of Ukraine are the order of formation of the Accounting Chamber, principles of activity of the Accounting Chamber, powers of the Accounting Chamber, normative basis of activity of the Accounting Chamber, rights and responsibilities of members and officials of the Accounting Chamber, relations with other bodies of the state authorities, international cooperation of the Accounting Chamber, the order of implementation of measures of state external financial control (audit).

The concept of "Administrative and Legal Status of the Accounting Chamber as the supreme audit institution of Ukraine" can be defined as a system of rules and principles of law that determine the procedure for the formation of the Accounting Chamber, the rights and responsibilities of members and officials of the Accounting Chamber, relations with other public authorities, international cooperation of the Accounting Chamber, the procedure for implementation of measures of state external financial control (audit).

It is determined that the objects of control of the Accounting Chamber are state bodies, local self-government bodies, other budgetary institutions, including foreign diplomatic institutions of Ukraine, economic entities, public or other organizations, funds of compulsory state social and pension insurance, National Bank of Ukraine and other financial institutions.

Key words: Accounting Chamber, Supreme Audit Institution, the state government, audit, administrative and legal status, administrative reform.

Постановка проблеми. У контексті розвитку України як правової і демократичної держави, євроінтеграції України, розвитку Рахункової палати як вищого органу аудиту України, запобігання та протидії корупції в Україні, адміністративної реформи, важливого значення набуває дослідження проблематики засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України.

Дослідження проблематики засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України має важливе практичне значення для подальшого вдосконалення адміністративного законодавства України, правозастосовної практики у цій сфері. Внаслідок цього дослідження проблематики засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України є важливим для розвитку науки адміністративного права.

Метою статті є охарактеризувати проблематику засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України. Завданнями статті є: сформулювати визначення поняття «адміністративно-правовий статус Рахункової палати як вищого органу аудиту України», визначити засади адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України є актуальною, а окремі її аспекти були предметом дослідження окремих сучасних науковців, зокрема: В. Авер'янова, О. Койчевої, О. Ніконової, Н. Обушної, С. Стеценка.

Вклад основного матеріалу. На сьогодні головним завданням державної правової політики є нормативно-правове забезпечення реформ. Основними принципами правової політики, на основі яких вона повинна розроблятися та здійснюватися, є пріоритетність прав людини як найвищої соціальної цінності; соціальна зумовленість; справедливість; легітимність та демократичний характер; відповідність основним положенням законодавства Європейського Союзу та міжнародного права; гласність; наукова обґрунтованість; стійкість і прогнозованість [1, с. 179].

Згідно ст. 98 Конституції України [2] контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата. Аналіз статусу та повноважень Рахункової палати України свідчить, що вона є провідним органом державного фінансового контролю в Україні, який відповідає міжнародним

стандартам, що є важливим, враховуючи курс на євроінтеграцію [3, с. 157]. Отже, Рахункова палата є вищим органом аудиту в Україні.

Згідно ст. 1 Закону України «Про Рахункову палату» [4], Рахункова палата від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням. Рахункова палата підзвітна Верховній Раді України та регулярно її інформує про результати своєї роботи. Рахункова палата є державним колегіальним органом.

Становлення й розвиток інституції значною мірою залежить від нормативно-правового забезпечення її взаємодії як органу фінансового контролю з Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими організаціями [5, с. 279]. У ст. 110 Бюджетного кодексу України [6] зазначено, що до повноважень Рахункової палати з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за надходженням та використанням коштів Державного бюджету України, у тому числі за утворенням, обслуговуванням і погашенням державного боргу, ефективністю управління коштами державного бюджету, використанням коштів місцевих бюджетів у частині трансфертів, що надаються з державного бюджету. Рахункова палата за підсумками кожного кварталу подає Верховній Раді України висновки про стан виконання закону про Державний бюджет України, а також пропозиції щодо усунення порушень, виявлених у звітному бюджетному періоді.

Засадами адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України є порядок формування Рахункової палати, принципи діяльності Рахункової палати, повноваження Рахункової палати, нормативна основа діяльності Рахункової палати, права та обов'язки членів та посадових осіб Рахункової палати, відносини з іншими органами державної влади, міжнародна співпраця Рахункової палати, порядок здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Отже, адміністративно-правовий статус Рахункової палати як вищого органу аудиту України – це система норм та принципів права, що визначають порядок формування Рахункової палати, права та обов'язки членів та посадових осіб Рахункової палати, відносини з іншими органами державної влади, міжнародну співпрацю Рахункової палати, порядок здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Принципи діяльності Рахункової палати як вищого органу аудиту України – це принципи права, суть яких полягає в забезпеченні належної та ефективної діяльності Рахункової палати, її членів та посадових осіб, об'єктивного та неупередженого здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), вільного та безперешкодного доступу громадян, органів публічної влади, інститутів громадянського суспільства до інформації про діяльність Рахункової палати, її членів та посадових осіб.

Згідно ст. 3 Закону України «Про Рахункову палату» діяльність Рахункової палати ґрунтується на принципах законності, незалежності, об'єктивності, безсторонності, гласності та неупередженості. Отже, основними принципами діяльності Рахункової палати є наступні: принцип законності, незалежності, об'єктивності, безсторонності, гласності та неупередженості. Нижче автор детально охарактеризує ці принципи.

Принцип законності безпосередньо пов'язаний із принципом верховенства права і з нього випливає, а також базується на положеннях Конституції України, згідно з якими Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Органи державної влади й органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень і у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Законність повинна бути реальною. Закон став в Україні основним джерелом права, прийнятим відповідно до Конституції. Реальність законності гарантовано насамперед обов'язком державних органів та їх посадових осіб дотримуватися її, відповідальністю перед народом України, а також судовим контролем (у тому числі з боку Конституційного Суду України),

прокурорським наглядом, контролем з боку спеціально створених органів виконавчої влади (інспекцій, адміністрацій, комісій, комітетів) і правом громадян на звернення до державних та громадських органів, в тому числі до суду [7, с. 12–13].

Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) в частині, що не суперечить Конституції та законам України. Міжнародні стандарти INTOSAI – це основні положення та принципи здійснення аудиту в публічному секторі, що сформовані за певною структурою та схвалені Конгресом INTOSAI, та рекомендуються до застосування Вищих органів аудиту (далі – BOA) різних країн настільки, наскільки вони є сумісними із законодавством цих країн.

Доцільність упровадження професійних стандартів до сфери публічного аудиту обумовлена потребами сучасного громадянського суспільства, орієнтованого на демократичні цінності. Міжнародна практика засвідчує, що Стандарти INTOSAI є важливим інструментом підвищення ефективності у сфері публічного аудиту за рахунок формування уніфікованих підходів, принципів і правил до його організації та методології проведення, що сприяє впровадженню найкращих технологій і тісній взаємодії BOA, а також здійснює професійно-інтегративну функцію, яка об'єднує співробітників BOA різних країн тощо [8, с. 238].

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Основними нормативно-правовими актами, якими керується Рахункова палата у своїй діяльності, є Конституція України та Закон України «Про Рахункову палату». Також важливе значення мають Постанова Верховної Ради України «Про призначення на посади членів Рахункової палати» [9] від 15 березня 2018 року № 2345-VIII, Постанова Кабінету Міністрів України «Питання створення територіальних представництв Рахункової палати» [10] від 18.11.2004 № 1577.

Важливе значення у цій сфері мають також Рішення Конституційного Суду України, зокрема:

1. Рішення Конституційного Суду України від 27.11.2008 № 26-рп/2008 у справі за конституційним поданням Кабінету Міністрів України про офіційне тлумачення положення частини другої статті 95 Конституції України та словосполучення «збалансованість бюджету», використаного в частині третій цієї статті (справа про збалансованість бюджету) [11].

2. Рішення Конституційного Суду України від 11.07.1997 № 3-зп у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України Постанови Верховної Ради України від 01.10.1996 «Про тлумачення статті 98 Конституції України» (справа щодо конституційності тлумачення Верховною Радою України статті 98 Конституції України) [12].

3. Рішення Конституційного Суду України від 23.12.1997 № 7-зп у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про Рахункову палату Верховної Ради України» (справа про Рахункову палату) [13].

Н. Обушна зазначає, що Рахункова палата є продуктом демократичного розвитку України, вона уособлює нагальну потребу українського суспільства у функціонуванні незалежного BOA, який має діяти відкрито й публічно [14, с. 67].

Протягом короткого часу своєї діяльності Рахункова палата змогла вирішити головне завдання – сформуватися як дієздатний конституційний орган, створити основи і розробити нову ідеологію публічного, незалежного зовнішнього державного фінансового контролю в Україні, а також зуміла звернути увагу суспільства на хибну систему використання бюджетних коштів, показати, що гроші державного бюджету – це гроші не Уряду і Мінфіну, а гроші

платників податків – суспільні кошти, тобто кошти кожного з нас. Слід зазначити, що саме в цьому проявляється сутність діяльності Рахункової палати як органу, що займається не тільки контролем і ревізіями. Рахункова палата – орган, який дає суспільству та органам влади незаангажовану реальну інформацію щодо стану управління коштами Державного бюджету України [15, с. 89].

Згідно ст. 37 Закону України «Про Рахункову палату» Рахункова палата взаємодіє з Верховною Радою України та її органами в порядку, визначеному цим Законом, Регламентом Верховної Ради України [16] та іншими законами, що передбачає:

- інформування Верховної Ради України та її органів про результати здійснення Рахунковою палатою заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- подання і представлення Верховній Раді України щорічного звіту про результати діяльності Рахункової палати;
- заслуховування Верховною Радою України та її органами доповідей та інформацій (повідомлень) членів Рахункової палати щодо здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Відповідно до п. 48.1. Регламенту Рахункової палати [17] з метою забезпечення відкритості, публічності і доступності результатів роботи Рахункової палати для інших державних органів, громадськості, засобів масової інформації Рахункова палата регулярно оприлюднює інформацію про свою діяльність. Вимоги до змісту, порядку та строків оприлюднення інформації про діяльність Рахункової палати визначаються Порядком оприлюднення інформації про діяльність Рахункової палати, що затверджується рішенням Рахункової палати. Рахункова палата забезпечує оприлюднення результатів своєї діяльності шляхом:

1. Розміщення інформації на своєму офіційному веб-сайті у формі відкритих даних відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» [18]:

- Регламенту Рахункової палати;
- планів роботи Рахункової палати;
- щорічного звіту про діяльність Рахункової палати;
- інформаційних повідомлень про діяльність Рахункової палати;
- звітів про здійснені заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- висновків щодо проекту закону про Державний бюджет України, щоквартальних висновків про стан виконання Державного бюджету України, висновків до річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України;
- звітів про результати зовнішнього аудиту Рахункової палати та зовнішнього оцінювання її діяльності;
- рішень Рахункової палати;
- інформаційних повідомлень про виконання рішень Рахункової палати об'єктами контролю;
- інформаційних бюлетенів;
- інформації про бюджет за бюджетними програмами, затвердженими Рахунковою палатою, показниками, бюджетні призначення щодо яких визначені законом про Державний бюджет України;
- паспортів бюджетних програм на поточний бюджетний період (включаючи зміни до паспортів бюджетних програм) та звітів про виконання паспортів бюджетних програм за звітний бюджетний період;
- інших матеріалів, які стосуються результатів діяльності Рахункової палати.

2. Проведення прес-конференцій за підсумками роботи Рахункової палати за квартал, півріччя, рік, а також у зв'язку із завершенням окремих заходів державного зовнішнього

фінансового контролю (аудиту). Прес-конференцію проводить Голова Рахункової палати та/або за дорученням голови Рахункової палати член Рахункової палати, відповідальний за здійснення відповідного заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

3. Проведення брифінгів щодо найважливіших проблем діяльності Рахункової палати, які проводяться в тому ж порядку, що і прес-конференції, в тому числі брифінгів у Верховній Раді України в установленому порядку.

4. Направлення від імені Рахункової палати прес-релізів, інформаційних повідомлень, текстів статей та інших матеріалів для опублікування в засобах масової інформації. Зазначені матеріали направляються на адресу засобів масової інформації із супровідним листом за підписом голови Рахункової палати та погодженням із членом Рахункової палати, відповідальним за здійснення відповідного заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

5. Публікування матеріалів про діяльність Рахункової палати в інформаційних виданнях INTOSAI, EUROSAI, а також у друкованих чи інтернет-виданнях вищих органів фінансового контролю зарубіжних країн у порядку, встановленому цими органами та виданнями.

6. Інформування про результати здійснених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) органів державної влади, правоохоронних органів, інших державних органів.

7. Надання відповідей на запити на інформацію відповідно до Порядку складання, подання запитів на інформацію та надання відповідей на них, що є додатком до цього Регламенту.

Голова Рахункової палати інформує громадськість через засоби масової інформації про діяльність Рахункової палати. Основною організаційною формою діяльності Рахункової палати відповідно до ст. 25 Закону України «Про Рахункову палату» є її засідання. Загалом у 2018 році було проведено 34 засідання Рахункової палати, на яких розглянуто 229 питань [19].

Об'єктами контролю Рахункової палати є державні органи, органи місцевого самоврядування, інші бюджетні установи, в тому числі закордонні дипломатичні установи України, суб'єкти господарювання, громадські чи інші організації, фонди загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, Національний банк України та інші фінансові установи. Позитивним є й, що у новому Законі України «Про Рахункову палату» визначено основні контрольні повноваження цього суб'єкта стосовно одержувачів бюджетних коштів. Так, у ст. 14 Закону України «Про Рахункову палату» зазначено, що Рахункова палата здійснює стосовно суб'єктів господарювання, громадських чи інших організацій, які є одержувачами коштів державного бюджету, заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) щодо використання ними коштів державного бюджету (включаючи кошти, надані у вигляді трансфертів і кредитів із бюджету); достовірності здійснення ними розрахунків для отримання коштів державного бюджету [20, с. 265].

Зважаючи на те, що Рахункова палата від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням, виділяють низку особливостей під час здійснення державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) у сфері казначейського обслуговування коштів державного бюджету. У цьому контексті Рахункова палата України досліджує:

1) дотримання встановленого законодавством порядку казначейського обслуговування бюджетних коштів;

2) дотримання вимог законодавства щодо повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного бюджету, безспірного списання коштів державного бюджету, бюджетного відшкодування податку на додану вартість;

3) дотримання вимог законодавства щодо ведення обліку бюджетних асигнувань, реєстрації й обліку бюджетних зобов'язань розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету, здійснення платежів за цими зобов'язаннями, а також випадки відмови у реєстрації або

несвоєчасної реєстрації бюджетних зобов'язань, випадки відмови у проведенні або несвоєчасного проведення платежів;

4) дотримання вимог щодо розміщення на депозитах і повернення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка та коштів валютних рахунків державного бюджету;

5) дотримання вимог щодо покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів і Пенсійного фонду України за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка та повернення таких коштів;

6) правильність ведення бухгалтерського обліку операцій щодо виконання державного бюджету;

7) дотримання порядків і термінів зведення, складання і подання звітності про виконання Державного бюджету України;

8) достовірність фінансової і бюджетної звітності про виконання Державного бюджету України.

На противагу Державній аудиторській службі України, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та яка забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, висновки і пропозиції Рахункової палати спрямовані на усунення недоліків у бюджетному процесі, які призводять до неефективного використання бюджетних коштів. Здійснюючи експертизу законопроектів про держбюджет, готуючи висновки Верховній Раді України про використання коштів Державного бюджету України, Рахункова палата бере безпосередню участь у вдосконаленні бюджетного процесу [21, с. 188].

Висновки з дослідження. Отже, засадами адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України є порядок формування Рахункової палати, принципи діяльності Рахункової палати, повноваження Рахункової палати, нормативна основа діяльності Рахункової палати, права та обов'язки членів та посадових осіб Рахункової палати, відносини з іншими органами державної влади, міжнародна співпраця Рахункової палати, порядок здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Поняття «адміністративно-правовий статус Рахункової палати як вищого органу аудиту України» можна визначити як систему норм та принципів права, що визначають порядок формування Рахункової палати, права та обов'язки членів та посадових осіб Рахункової палати, відносини з іншими органами державної влади, міжнародну співпрацю Рахункової палати, порядок здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Існують перспективи подальших наукових досліджень у цьому напрямі, зокрема щодо порівняльно-правового аналізу засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати та вищих органів аудиту країн-членів ЄС; принципів діяльності Рахункової палати; адміністративно-правового статусу Рахункової палати.

Загалом у статті охарактеризовано проблематику засад адміністративно-правового статусу Рахункової палати як вищого органу аудиту України.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч. У 2 т. Т. 2. Особлива частина. Відп. ред. В.Б. Авер'янов. К. : Юридична думка, 2009. 600 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Койчева О.С. Конституційний статус рахункової палати України в системі органів державного фінансового контролю. *Право і суспільство*. 2014. № 6.1. С. 151–158.
4. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 36. Ст. 360.

5. Піхоцький В.Ф. Система державного фінансового контролю в Україні: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08 «Гроші. Фінанси і кредит». Львів, 2015. 530 с.
6. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50–51. Ст. 572.
7. Адміністративне право України: За ред. Ю.П. Битяка. К. : Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
8. Обушна Н.І. Міжнародні стандарти INTOSAI як інструмент підвищення ефективності аудиту в системі публічного управління. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2. С. 229–240.
9. Про призначення на посади членів Рахункової палати: Постанова Верховної Ради України від 15 березня 2018 року № 2345-VIII. *Голос України*. 17.03.2018. № 50.
10. Питання створення територіальних представництв Рахункової палати: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.11.2004 № 1577. *Офіційний вісник України*. 2004. № 46. Ст. 3059.
11. Рішення Конституційного Суду України від 27.11.2008 № 26-рп/2008 у справі за конституційним поданням Кабінету Міністрів України про офіційне тлумачення положення частини другої статті 95 Конституції України та словосполучення «збалансованість бюджету», використаного в частині третій цієї статті (справа про збалансованість бюджету). *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Ст. 3088.
12. Рішення Конституційного Суду України від 11.07.1997 № 3-зп у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України Постанови Верховної Ради України від 01.10.1996 «Про тлумачення статті 98 Конституції України» (справа щодо конституційності тлумачення Верховною Радою України статті 98 Конституції України). *Офіційний вісник України*. 1997. № 29. Ст. 85.
13. Рішення Конституційного Суду України від 23.12.1997 № 7-зп у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про Рахункову палату Верховної Ради України» (справа про Рахункову палату). *Офіційний вісник України*. 1998. № 1. Ст. 23.
14. Обушна Н. Особливості інституціоналізації Рахункової палати в Україні як вищого органу аудиту. Державне управління та місцеве самоврядування. 2019. Вип. 2(41). С. 61–69.
15. Табенська Ю.В. Рахункова палата України як вищий орган незалежного зовнішнього контролю. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 19(3). С. 88–91.
16. Регламент Верховної Ради України, затверджений Законом України від 10 лютого 2010 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №№ 14–15, 16–17. Ст. 133.
17. Регламент Рахункової палати, затверджений рішенням Рахункової палати від 28.08.2018 № 22-7. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/About/RegulatoryDoc/arp_1_new.pdf (дата звернення 12 вересня 2019 року).
18. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
19. Звіт Рахункової палати за 2018 рік. URL: <https://rp.gov.ua/Activity/Reports/?id=133> (дата звернення: 12 вересня 2019 року).
20. Проць І.М. Діяльність рахункової палати як суб'єкта протидії правопорушенням у бюджетній сфері. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. серія юридична. 2017. Вип. 4. С. 262–269.
21. Табенська Ю. Державна аудиторська служба України як центральний орган державного фінансового контролю. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2017. № 22. Причорноморські економічні студії. С. 187–190.